

جام جم

فرهنگ، هنر و رسانه
فیروزه

جواد عزتی در مقام کارگردان چه می‌کند؟

تمساح استاندارد با فیلمنامه‌ای خونی

◀ صفحه ۱۰

«جام جم» غفلت ۲۰ساله از ساخت سالن‌های اجرای موسیقی را بررسی می‌کند

موسیقی‌ردیفی سالن ندارد!

نگاهی به زیبایی‌های برج مقبره مؤمنه خاتون، نگین نخجوان

رویای فیروزه‌ای

◀ ۸

محمد حسین تقوایی، کارگردان برنامه روی آنتن شبکه یک با «جام جم» مطرح کرد

کوک ساعت‌ها به وقت قدس

◀ ۷

📌 نگاه

علی مفا‌ره‌ری

روزنامه‌نگار

هویت ایرانی؛ همراهی جهانی

ایرانی با هر بشر دیگری توفیر دارد؛ همین که به خویش‌نشان خویشت متعالی خویش پیش می‌برد. هویت را با زبان و سرزمین و چه و چه روشن می‌کنند اما درباره ایرانی همین بس که فرهنگی فراملی و فرامرزی دارد، یا نخستین مردمی است که مفهوم کشور و میهن را بنیان نهاد و ملل و زبان‌ها و خرده‌فرهنگ‌های پرشمار را زیر یک درفش و در یک مرز و برزن دارای هویتی مشترک و فراقومی کرد یا هرگز و هیچ‌گاه نژادگرا و نژادپرست نبوده و کسی را برای ظاهر آفرینش یا رنگ‌گونه‌اش پست ن‌شمرده‌است.

هویت ایرانی را آن همه مولفه‌ها که پژوهشگران می‌گویند مانند هر مردم دیگری شاید روشن‌تر نکند اما همان‌گونه که در آغاز سخن بالاشاره گفته شد، کشنگری نواوارانه و خردپذیر ما ایرانیان است که هویت‌مان را بارز کرده و به‌روشنی نشان می‌دهد. بویایی همواره فرهنگ‌تمدن‌ساز ماست که در گستره خاک و زبان و داشته‌های پرشمار معنوی و تمدنی از ما ملتی همواره سرزنده و کششگر و پویا پدید آورده است. فوکویاما درباره ما خوب گفته، زیرا این دشمن به‌روشنی ما را می‌شناسد؛ خیلی دقیق‌تر و بهتر از دوستان نادان و دیگران بی‌خبر آنچه باعث شده هیچ‌گاه این فرهنگ و منش فعال از پای ننشیند و در تهاجم‌های فرهنگی و یورش‌های برانداز هر اندازه هم گزند ببیند، راست و استوار از خاکسترش بشکفتد و نوآیین و تازه‌تر برخیزد، همانا دو شهریار تمدنانه است؛ موعود و کریلا!

انتظار ایرانی نه از آن‌گونه بوده که منفعلانه و سردرگریبان فروبنشیند تا شرایط دیگرگون شود و تیش خون پاک حسینی و شهادت‌طلبی بارانش همان بلاجویان عاشقی خداست که جوش و خروش همواره زایا و بالنده این مردم اهورایی را بیمه کرده و در درازنای تاریخ به جهان ناسازگار البته دیکته کرده‌است.

بایست و شایست احیای هویت ایرانی در این جنگ بی‌امان و تازنده فرهنگی که خرنده و زیرپوستی و پنهان در رگ و بی‌روان و ذهن کودک و نوجوان مان راهی می‌جوید، از برترین ناگزیری‌های کنونی‌مان است.

برخی رنگ‌وبوی غرب چیره‌جو را گرفته و پذیرفته، ساده‌لوحانه باور دارند باید جوان کشور فلان و دولت

بهمان برویم زیر پرچمی که تا بوده از قعر تاریک تاریخ باستان تا پس از این حتی دشمن بداندیش و بدکش ما بوده و همیشه ناساگاران‌ه با یکدیگر در تقابل بوده‌ایم، همین دول‌ت‌سرای غرب در امتداد آن روم و یونانی است که چیزی از نجابت و عصمت و شفقت در نهاد ناسوتی‌شان نبوده و نیست.

اشاره‌وار یک نمونه، یادآورد تاریخی را در جوانان حرفی از هزاران (به قول حافظ) با هم برمی‌رسیم؛ کجای جهان نوگرای مدرنیته‌زده را می‌توانی نام ببری و دوران پیشااستعمار مدرن را در آن سامان‌ها با یاد نیاری؛ آن هم با دست و پال خونین و چهره‌یلید اهریمنی با بی‌شمار جنایت ترس‌آور و...، به‌راستی کی و کجا بوده که فعالیت غرب در روند جهانگیرشدنش شرم‌انسانیت نبوده باشد! ایرانی در عوض تا بوده (این چهار سده اخیر هرچند ابعاد و بحث‌های دیگری دارد) هر قلمرو فرامرزی که پا نهاده، بشارت انسانیت و آرامش و به‌زیستی و صلح و همگرایی بوده؛ البته نگذریم از این مهم که هیچ‌گاه ما ایرانیان سلطه‌گر و به فرموده فردوسی پاک‌دار؛ برخاشخ‌ر نبوده‌ایم، در رونده‌ه‌زاره‌های متمدنانه‌مان هرگز جنگی را آغاز نکرده‌ایم، چیزی بر دل‌های مردمان دیگر فرهنگ‌ها و سرزمین‌ها را بر فشار حداکثری برای سلطه بر آنها/ جوانان استعمارگران سخت‌دل اهریمن‌کیش) ترجیح داده‌ایم، گستره بزرگ ایران فرهنگی با مهرآوری نیاکان ما گسترده شده و اما فتوحات سیاسی سرزمینی نیز معمولاً پس از گزند دیدن از یورش و تازش دشمن خارجی در راستای حفظ

پذیرش ایرانیان هنوز هم در تاریخ این منطقه مهم جهانی زنده و اثرگذار است و روسای شماری از کشورهای جنوب خاوری آسیا از نوا‌دگان ایرانیانی‌اند که با مهروداد در قلوب آن سرزمین‌ها جای گرفتند. یم‌ن که نگوا! همواره همسایه «خانه‌یکی» ایران بوده، نه مستعمره‌اش و هنوز مردمانش با مهر و گرمی هر ایرانی را که به‌بدان جایای بگذارد، می‌نوازند. از توحش برده‌داری غرب تا هم‌اکنون، روان جهان، نژد است و نهاد بسیاری از سیاه‌پوستان و دیگر مردمان درم‌نداست! در همان آفریقا! نژادگاری متمدنانه و انسانی نیاکان ما در زنگبار مثلا داستان فاش و آشکاری است. اوگاندا کجاست یا کشورهای قلب آفریقای استوایی... در این سرزمین‌ها هنوز از دست‌کم هشت سده پیشتر خطرات خوب و تعامل پسندیده تاجران و نمایندگان ایرانی بانیکی و بزرگداشت و احترام از سوی روسای کشور تا درمان‌شان یاد می‌شود.

📌 زاویه دید

واکنش مشترک شخصیت‌های ادبی جهان درباره جنگ در غزه

نسل‌کشی را متوقف کنید

آتش‌بس اسرائیل، بیانی‌ه‌ای صادر کرد که برخی آن را درست و بجا و برخی دیگر این بیانی‌ه را بیش از حد محتاطانه می‌دانند.

مدیر اجرایی این انجمن در یک پست اینستاگرامی وضعیت غزه را یک بحران انسانی توصیف کرده و نوشته بود: «... و حش‌ت‌زده هستیم. مرگ کودکان بی‌گناه در این درگیری به‌عنوان بهای جنگ، غیرقابل‌تحمل و غیرقابل قبول است؛ اما آنچه بسیار ضروری است و انجمن نویسندگان و تصویرگران کتاب کودک با آن موافق است، این است که کودکان در این جنگ از خانه‌های خود آواره می‌شوند، گروگان گرفته می‌شوند و به شکل وحشتناکی می‌میرند و هنرمندان و داستان‌نویسان این را وظیفه خود می‌دانند که از صدای خود در مواجهه با این جنایت استفاده کنند.»

📌 نویسندگان از جشنواره PEN کناره‌گیری کردند

در اوایل سال جاری نیز نویسندگان علیه جنگ در غزه، در نامه سرگشاده‌ای از سکوت PEN (جشنواره قلم آمریکا) در قبال جنگ انتقاد کردند. ماه گذشته نیز اعضای انجمن کتاب‌فروشان آمریکا در یک انجمن اجتماعی خواستار آتش‌بس اسرائیل شدند.

این گزارش آمده است: «نویسندگان موفق دنیا با هشتک کتاب برای غزه (BooksForGaza) با هم متحد می‌شوند و این موضوع نشان‌دهنده تعهد قدرتمند شخصیت‌های برجسته‌دنیای ادبی است. نویسندگان برجسته‌ای مانند سونیا فالبرو، فاطیما بوتو و جولیا چرچیل در حال سازماندهی یک حراج آنلاین برای جمع‌آوری کمک‌های مالی برای کمک به کودکان غزه هستند. آنها نسخه‌های امضاشده از کتاب‌های خود را به حراج می‌گذارند و تمام کمک جمع‌آوری‌شده به کودکان غزه اختصاص داده می‌شود تا اطمینان حاصل شود آنها از مراقبت‌های پزشکی لازم ازجمله جراحی‌های مهم ترمیمی برخوردار می‌شوند. پیش از این نیز چندین نویسنده، ازجمله سالی رونی و آن رایت، در نامه‌ای سرگشاده خواستار آتش‌بس در غزه شدند.»

📌 وحشت‌زده هستیم

در ادامه واکنش اهالی قلم در آمریکا، اقدام انجمن نویسندگان و تصویرگران کتاب کودک نیز خرساز شد. انجمن نویسندگان و تصویرگران کتاب کودک نیز در پاسخ به طوماری مبنی بر درخواست سازمان برای

به گزارش ایبنا، به‌دنبال آن، گروهی از نویسندگان برجسته اعلام کردند که به‌دلیل واکنش ناکافی جشنواره قلم آمریکا به جنگ و بحران انسانی در غزه از جشنواره صدا‌های جهانی PEN انصراف داده‌اند. نویسندگانی ازجمله لوری مور، ناتامی کلاین، میشال الکساندر، هشام مائر و ایزابلا حماد نامه‌ای اعتراض‌آمیز امضا و در آن انصراف خود از این رویداد را اعلام کرده‌اند.

این نویسندگان از PEN آمریکا خواستند تا برای رسیدگی به تلفات غیرنظامیان و مرگ روزنامه‌نگاران و نویسندگان در غزه اقدامات بیشتری انجام دهد. در این نامه آمده است: «ما معتقدیم که PEN آمریکا به تعهد اعلام‌شده این سازمان به صلح و برابری برای همه و آزادی و امنیت برای نویسندگان در همه جا خیانت کرده است.»

رویداد PEN آمریکا، که مواضی علیه ممنوعیت کتاب، سانسور و لغو فرهنگ اتخاذ کرده است، قبلاً مورد انتقاد نویسندگانی قرار گرفته که از این سازمان می‌خواهند حمایت بیشتری از نویسندگان و غیرنظامیان فلسطینی نشان دهد. در ماه فوریه، صد‌ها نویسنده نامه‌ای را امضا کردند که در آن از PEN خواسته شد «به تهدید نسل‌کشی فلسطینی‌ها توسط اسرائیل و زندگی نویسندگان در فلسطین و نقض آزادی بیان پاسخ دهد». PEN America در سال ۱۹۷۲ تأسیس شد و دفتر مرکزی آن در شهر نیویورک است. PEN یک سازمان غیرانتفاعی است که هدف آن افزایش آگاهی برای حمایت از آزادی بیان در آمریکا و نیز سراسر جهان از طریق پیشرفت ادبیات و حقوق بشر است.

📌 موضع‌گیری در برابر فرانکفورت

در پاییز گذشته نیز برگزارکنندگان نمایشگاه کتاب فرانکفورت پس از لغو مراسم بزرگداشت یک نویسنده فلسطینی در این رویداد با واکنش‌های شدید مواجه شدند. طبق گزارش سازمان ملل متحد، نیمی از جمعیت غزه زیر ۱۸ سال هستند و دوسوم کشته‌شدگان جنگ را زنان و کودکان تشکیل می‌دهند. اعضای انجمن نویسندگان و تصویرگران کتاب کودک و ناظران نیز اکنون این سؤال را مطرح می‌کنند که چگونه یک سازمان ادبی که به هنر کودکان و جوانان اختصاص دارد باید به این بحران بپردازد؟

همچنین انجمن نویسندگان (SoA) در بیانی‌ه‌ای درباره غزه، هدف‌گیری بی‌رویه غیرنظامیان و زیرساخت‌های فرهنگی ازجمله کلیسا‌ها، مساجد، بیمارستان‌ها، مدارس، کتابخانه‌ها و دانشگاه‌ها را محکوم می‌کند و خواهان آتش‌بس فوری و دائمی و توجه به تعهدات مندرج در اعلامیه جهانی حقوق بشر است.